

мисълъта му е една: чети на Балкана!“^{*)} Въ 1867 г. той основава тайния гражданска революционен комитет, наречен „Върховно народно началство“ и изработва „Законъ за народните горски чети за 1867 година“. Идеята му — да се повдигне българският народъ къмъ възстание съ огледъ на българските интереси преди всичко, възтържествува напълно. Воеводитѣ и революционеритѣ смѣтатъ момента за назрѣлъ и се раздвижватъ. Започва се една оживена четническа дейност. На четническото движение съдействуващи дори и самитѣ членове на „Свещената коалиция“, къмъ която се числятъ Иванъ Касабовъ, Д. Диамандиевъ, Михаилъ Колони и др. Целъта на изпращането и преминаването на четитѣ презъ Дунава е: да поддържатъ свободолюбивия духъ у българския народъ, да стреснатъ турцитѣ за по-бързото разрешаване на черковния въпросъ и да внесатъ смутъ въ Отоманска империя, предимно въ Европейска Турция, съ което да се предизвика европейска намѣса. Освенъ това, явно било, че воеводитѣ не сѫ могли да стоятъ въ бездействие, особено следъ разпущането на българските легионери въ 1868 г. Повторно измамени и разочаровани въ Бѣлградъ, последните се разпръскватъ и по-голѣмата частъ отъ тѣхъ се озоваватъ въ Влашко. Въ месецъ май тѣ сѫ вече тамъ, съ изключение на Левски, който остава известно време въ Сърбия на лѣчение. Къмъ тѣхъ се присъединяватъ и младите революционери-идеалисти, които скитатъ немили-недраги по Ромъния. Колкото за воеводитѣ, ангажирани въ своята революционна дейностъ, тѣ трѣбвало да се проявятъ на дѣло и да развѣятъ знамето, макаръ и да сѫ знаели, че народътъ не е още подготвенъ за общо възстание.

Хаджи Димитъръ бѣше застаналъ на страната на Раковски. Той е младиятъ обещаващъ воевода, къмъ когото всички очи сѫ обѣрнати. Това, което отличава неговата индивидуалност, е безстрашието и борческата воля, наклонността му да презира подтисниците и готовността му да предизвика врага при най-малкия поводъ. Разсѫдливостта и предпазливостта не сѫ липсвали сѫщо у него въ опасните моменти. Неговите сиво-сини очи имали повелителенъ и суровъ погледъ. Една черта се е врѣзвала между русите му вежди; лицето му винаги е било навѣсено, дебелитѣ му бѣрни изразявали гнѣва на вожда, предъ гласа на когото всички сѫ се подчинявали. Властолюбивиятъ му образъ внушавалъ здравина и мѣже-

^{*)} История на Априлското възстание отъ Д. Страшимировъ.